

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Telecommunicatie

van Eijk, N.; Stevens, D.

Publication date

2012

Document Version

Final published version

Published in

Computerrecht

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Eijk, N., & Stevens, D. (2012). Telecommunicatie. *Computerrecht*, 2012(1), 83-87.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Nederland

Wetsvoorstel implementatie Europees telecomkader

12

De regering heeft uitvoerig geantwoord op de vragen van de Eerste Kamer met betrekking tot het wetsvoorstel ter implementatie van de herziene Europese richtlijnen (*Kamerstukken I* 2011/12, 32 549/32 403, E). Daarbij is tevens de reactie die Nederland heeft gegeven op vragen van de Europese Commissie meegenomen. Zo stelt de minister dat de amendementen voor netneutraliteit en cookies de toets aan het EG-recht en de betrokken richtlijnen kan doorstaan. Ten aanzien van de twee amendementen over toegang tot de kabel 'is de overeenstemming met het Europees recht minder duidelijk'. Met name voor wat betreft cookies bevat de beantwoording diverse verduidelijkingen. Voor cookies waarbij geen sprake is van verwerking van persoonsgegevens is geen ondubbelzinnige maar 'gewone' toestemming vereist. De uitgever van een website kan in opdracht van of namens adverteerders toestemming krijgen mits duidelijk wordt vermeld wie de cookies leest en plaatst en namens wie aldus toestemming wordt gevraagd. Ten aanzien van tracking cookies die door een partij via diverse sites van derden worden geplaatst kan de toestemming voor de verwerking van persoonsgegevens door deze partij zo geformuleerd worden dat deze betrekking heeft op herhaalde verwerking voor de duur van bijvoorbeeld één jaar ongeacht via welke site deze persoonsgegevens worden verwerkt. Ook kunnen meerdere partijen die tracking cookies gebruiken ook gezamenlijk de toestemming vragen. Inzake amendementen over toegang tot de kabel wordt aangegeven dat de mogelijke strijdigheid met het Europese recht zit in het feit dat verplichtingen pas mogen worden opgelegd nadat een onafhankelijke toezichthouder een marktanalyse heeft gemaakt en niet door de wetgever. Bovendien moet verplichtingen passend zijn. Op beide punten schieten de amendementen tekort. De Europese Commissie heeft zich verder op het standpunt gesteld dat zodra elektronisch transport deel uitmaakt van een dienst het Europese kader van toepassing is. Daarmee geeft zij aan de redenering dat er sprake kan zijn van een afzonderlijke programmadienst waarop het kader niet van toepassing is, niet te ondersteunen. Indien de Eerste Kamer er de voorkeur aan geeft om de bepalingen niet in werking te laten treden, dan is de regering bereid daaraan gehoor te geven, zo valt in de memorie van antwoord te lezen. In reactie op een motie van de Tweede Kamer heeft de Minister van EL&I laten weten ook overigens geen redenen te zien om in te grijpen voor wat betreft toegang tot de kabel. In een motie had de Kamer daartoe opgeroepen.

(*Kamerstukken II* 2011/12, 24 095, nr. 307).

Kamerstukken I 2011/12, 32 549/32 403, E

Kamerstukken II 2011/12, 24 095, nr. 307

Netwerkneutrale must-carry regels

13

Alle vaste en draadloze digitale omroepnetten zullen in de toekomst een basispakket van ten minste 30 televisiekanaalen moeten bieden. De publieke omroepprogramma's maken daarvan deel uit. Hiermee wil de overheid de toegang tot een gevarieerd minimumpakket veiligstellen, zo valt op te maken uit een brief aan de Tweede Kamer (*Kamerstukken II* 2011/12, 32 033, 10). Voor Digitenne, dat digitaal via de ether uitzendt, geldt tot 2017 wanneer de vergunning afloopt nog een beperkter regime van 25 televisiezenders. Voor de analoge kabel blijft de bestaande verplichting van 15 televisie- en 25 radioprogramma's gehandhaafd. Tegelijkertijd met de nieuwe must-carry-regels komt het bestaande systeem van programmaraden te vervallen. Deze raden adviseren over de samenstelling van het must-carrypakket. Een aanbieder van een omroepnetwerk kan daar alleen om zwaarwegende redenen van afwijken.

Kamerstukken II 2011/12, 32 033, nr. 10

NMa onderzoekt mobiele markt

14

Mede op basis van informatie van klokkenluiders is de NMa een onderzoek gestart naar mogelijke prijsafspraken in de mobiele markt. Er zijn bedrijfsbezoeken afgelegd bij KPN, Vodafone en T-Mobile. Het is nog niet bekend wanneer de NMa met de uitkomsten van het onderzoek komt (www.nma.nl). In de Tweede Kamer is geopperd dat de komende veiling voor mobiele frequenties uitgesteld zou moeten worden totdat meer bekend is. De minister heeft de Kamer laten weten dat verdere vertraging van de veiling – die gepland staat voor de tweede helft van 2012 – niet wenselijk is (*Kamerstukken II* 2011/12, 24 095, 306).

Kamerstukken II 2010/11, 21 501-33 351; www.nma.nl

Nieuwe nummerreeks voor M2M

15

Er is een speciale nummerreeks (0970) ingesteld voor zogenaamde Machine to Machine communicatie ook wel M2M genoemd (*Stcrt.* 2011, 20891 en 20892). Volgens de gegeven definitie gaat het om elektronische communicatiediensten waarbij normaliter het nummer door de gebruiker niet of

automatisch wordt opgeroepen. Het kan gaan om communicatie met frisdrankautomaten, navigatiesystemen of zogenaamde dongles voor datagebruik. Ook in een aantal andere – nader aangeduide – nummerreeksen is beperkt M2M mogelijk. Daarbuiten is M2M-gebruik niet toegestaan. Het gaat dan bijvoorbeeld om 'gewone' mobiele (06)-nummers, zodat daar geen schaarste meer dreigt. Dergelijk gebruik moet worden uitgefaseerd.

Stcrt. 2011, 20891 en 20892

Klantenservice in telecommunicatie nog gebrekkig

16

De Minister van EL&I heeft een onderzoek bekendgemaakt naar de telefonische klantenservice van zowel de telecommunicatie- als de energiesector (*Kamerstukken II 2011/12, 24 095, nr. 301*). Uit de resultaten blijkt dat de telecommunicatiesector duidelijk achterloopt bij de energiesector. De klanttevredenheid is lager (7 versus 7,5) en de wachttijd is bij de telecommunicatiebedrijven twee keer zo lang. Nieuwe maatregelen worden niet voorgesteld omdat de sector diverse toezeggingen heeft gedaan. Zo zal men klanten beter informeren over gemiddelde wachttijden en de tarieven. Ook zullen meetwijzen en presentatie worden geüniformeerd.

Kamerstukken II 2011/12, 24 095, nr. 301

Retailmarkten vaste telefonie

17

OPTA heeft ontwerpbesluiten gepubliceerd over de retailmarkten voor vaste telefonie (*Stcrt. 2011, 22177*). De besluiten zijn in aanvulling op eerdere marktanalyses. De strekking ervan komt erop neer dat KPN tariefsverplichtingen worden opgelegd op de retailmarkt van tweevoudige gesprekken (met name ISDN-2-diensten) en op de retailmarkt van meervoudige gesprekken (met name ISDN-30-diensten). Het gaat om diensten die veelal door zakelijke gebruikers worden afgenomen.

Stcrt. 2011, 22177; www.opta.nl

België

Aanpassingen wet- en regelgeving nooddiensten

18

Door de Wet van 14 november 2011 tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie wat de bereikbaarheid van de nooddiensten betreft (BS 2 december 2011) werden aan de bestaande regeling een aantal wijzigingen aangebracht met het oog op het verbeteren van de bereikbaarheid van de nooddiensten voor doven of slechthorenden op mobiele netwerken. Het koninklijk besluit van 17 oktober 2011 betreffende de 112-centra en het agentschap 112 (BS 28 oktober 2011) bepaalt de verdere uitvoeringsmodaliteiten van het bij wet van 29 april 2011 opgerichte agentschap.

www.ejustice.just.fgov.be

Aanpassingen must-carry Duitstalige gemeenschap

19

Door het Besluit van de Regering van 13 oktober 2011 tot uitvoering van artikel 81, § 2, eerste lid, van het decreet van 27 juni 2005 over de audiovisuele mediadiensten en de filmvoorstellingen (BS 6 december 2011) werd de regeling in verband met must-carry in de Duitstalige gemeenschap verder in overeenstemming gebracht met de op Europees niveau geldende vereisten, zoals die zijn vastgelegd in de Universeedienstrichtlijn.

www.ejustice.just.fgov.be

Aanpassingen elektromagnetisch golven, spectrumverdeling en antennes

20

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 2011 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op en de handhaving van de normering van vast opgestelde zendantennes voor

elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10 GHz (BS 21 oktober 2011) voerde een aantal wijzigingen op het vlak van het toezicht op en de handhaving van niet-ioniserende straling.

www.ejustice.just.fgov.be

Het Grondwettelijk Hof besliste in zijn arrest nr. 189/2011 van 15 december 2011 dat art. 98§ 2 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven zo moet worden geïnterpreteerd dat het de gemeenten niet verbiedt de economische activiteit van de telecomoperatoren die op het grondgebied van de gemeente verwezenlijkt wordt door de aanwezigheid van gsm-pylonen, -masten of -antennes die voor die activiteit worden aangewend, te belasten om budgettaire redenen of andere redenen.

www.const-court.be

Door middel van zijn Besluiten van 16 november 2011 betreffende de verdeling van het spectrum in de 900MHz-, 1800MHz- en 2GHz-band en betreffende het gebruik van de UMTS- en de LTE-technologie in de 900MHz-, 1800MHz- en 2GHz-band werkt de Raad van het BIPT verder aan een billijke verdeling van de uiteenlopende types van radiofrequenties tussen de verschillende op de markt aanwezige mobiele operatoren.

www.bipt.be

Hof van Beroep: Yahoo vrijgesproken

21

In een volgende aflevering van de Yahoo-saga besliste het hof van Beroep van Brussel op 12 oktober 2011 om de Amerikaanse onderneming vrij te spreken van de medewerkings- en datarentieverplichting zoals die voor operatoren van elektronische communicatienetwerken en leveranciers van elektronische communicatiediensten geldt. Het doorslaggevende argument dat door het Hof in rekening wordt genomen, is het feit dat in de loop van het strafproces de territorialiteit van de bevoegdheden met voeten zou zijn getreden.

www.cass.be

BIPT gegevensbank sociale tarieven

22

Met zijn Besluit van 21 oktober 2011 betreffende de methode voor verdeling van de kosten betreffende de gegevensbank van het sociale element van de universele telecommunicatiedienst alsook betreffende de specifieke berekeningselementen voor

het jaar 2006 wil de Raad van het BIPT de methode vaststellen voor de verdeling van de kosten betreffende de gegevensbank van het sociale element van de universele telecommunicatiedienst onder de betrokken operatoren. Hiermee wordt ook tegemoetgekomen aan de nietigverklaring van het eerdere besluit van 22 april 2009 in een arrest van het hof van Beroep van Brussel van 7 september 2010.

www.bipt.be

Overige BIPT beslissingen

23

Luidens het persbericht van 29 november 2011 werd recent door het BIPT aan Telenet een boete opgelegd van € 250.000 omdat abonnees niet naar behoren individueel werden geïnformeerd over de mogelijkheid om zonder boete hun contract op te zeggen bij wijziging van de algemene voorwaarden.

Verder nam de raad op 9 november 2011 ook een 'Vernieuwingsbesluit' ter correctie van het besluit van de Raad van het BIPT van 3 augustus 2010 betreffende de BRUO rental fee aan. Naar aanleiding van een vordering tot nietigverklaring ingediend door Belgacom, had het hof van Beroep te Brussel in zijn arrest van 29 juni 2011 het eerdere besluit van 3 augustus 2010 deels nietig verklaard.

www.bipt.be

BIPT: Advies netneutraliteit

24

Op 5 oktober jl. keurde de Raad van het BIPT een advies goed betreffende de wijzigingen van 7 en 12 juli 2011 aan het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie teneinde de neutraliteit van de internetnetwerken. In dat advies geeft het BIPT te kennen dat het – net zoals de Europese Commissie en BEREC – meent dat het huidige regelgevingskader zoals het is omgezet in het voorontwerp van omzettingwet zou kunnen volstaan om de ongerustheden weg te nemen die tot op heden werden geuit in het debat omtrent netneutraliteit. Het BIPT meent ook dat wanneer een wet ter zake wordt aangenomen voordat de eigenlijke omzettingwet van toepassing is, de werking van de markt en de vrijheid van de consument in het gedrang kunnen komen. Andere recente initiatieven in verband met netneutraliteit, zijn onder meer de zaak *Cogent/France Télécom* zoals die aanhangig is voor de Franse mededingingsautoriteit, de aanbeveling CM/Rec (2011)8 van 21 oktober 2011 van de Raad van Ministers van de Raad van Europa, en de conclusies van de Europese Raad van 13 december 2011.

www.bipt.be

Europa

EHRM: Frequentieverdeling en vrijheid van meningsuiting

25

Parallel met zijn zaak nr. C-380/05 (*Centro Europa 7*) voor het Hof van Justitie, had de Italiaanse omroep Centro 7 dezelfde zaak ook aanhangig gemaakt voor het Europese Hof voor de Rechten van de Mens. Op 12 oktober jl. werd in die zaak een hoorzitting gehouden waarin Centro 7 argumenteerde dat de Italiaanse overheid een inbreuk maakt op zijn recht van vrije meningsuiting omdat het geen frequenties toegewezen krijgt. De omroep voert eveneens aan dat de aangeboden compensatie volstrekt inadequaat is. <http://cmiskp.echr.coe.int/>

Hof van Justitie: uitspraak *Scarlet/SABAM*

26

Op 24 november 2011 sprak het Hof van Justitie zich in zaak nr. C-70/10 (*Scarlet Extended/SABAM*) uit over het al dan niet invoeren van een filtersysteem voor illegaal materiaal op peer-to-peer-netwerken. Het Hof besliste dat internet service providers niet verplicht kunnen worden om alle peer-to-peer-verkeer te filteren en aldus een inbreuk te maken op de privacy van hun klanten. <http://eur-lex.europa.eu>

Raad van Ministers over Internet governance

27

Op 21 september 2011 keurde de Raad van Ministers van de Raad van Europa een verklaring goed over internet governance. Met zijn verklaring wil de raad expliciet het belang ondersteunen van een duurzame, op mensen gerichte en op rechten gebaseerde benadering van het internet. De verklaring wil lidstaten aanzetten om de volgende tien beginselen in rekening te nemen bij het uitwerken van internetbeleid: 1. de bescherming van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat; 2. een multi-stakeholder aanpak; 3. de verantwoordelijkheid van staten; 4. het versterken van internetgebruikers; 5. universaliteit; 6. integriteit; 7. gedecentraliseerd beheer; 8. de open standaarden, interoperabiliteit en

eind-tot-eind-karakter van het internet; 9. open netwerk; en 10. culturele en taalkundige verscheidenheid. <http://merlin.obs.coe.int/>

Commissie: Besluit pan-Europese mobiele satellietdiensten

28

Luidens haar persbericht IP/11/1167 keurde de Europese Commissie op 10 oktober jl. een besluit goed dat tot doel heeft de effectieve uitrol van pan-Europese mobiele satellietdiensten te bevorderen. In eerste instantie zal de Europese Commissie de acties van de lidstaten coördineren, maar indien nodig kan zij ook de nodige uitvoeringsmaatregelen van de lidstaten afdwingen. <http://europa.eu/rapid/>

Commissie: Geen opmerkingen bij OPTA-oordeel tv-diensten

29

In een brief (d.d. 12 december, SG-Grefte(2011) D/23077) aan OPTA heeft de Europese Commissie laten weten geen opmerkingen te hebben bij het oordeel over de retailmarkt voor tv-diensten. In het oordeel komt OPTA tot de conclusie dat regulering van de tv-diensten niet mogelijk is omdat niet wordt voldaan aan de zogenaamde driestappentoets, meer in het bijzonder aan het tweede criterium (de markt neigt binnen de reguleringsperiode niet naar mededinging). Dat de markt zal evolueren naar doelmatige concurrentie wordt – zo herhaalt de Europese Commissie in haar brief – door OPTA onderbouwd met verwijzingen naar a. het afnemende belang van analoge televisie als gevolg van een snellere overgang naar digitale tv-diensten; b. de toegenomen concurrentie die voortvloeit uit investeringen in koper- en glasvezelnetwerken; c. de uitbreiding van tv-producten die worden aangeboden door concurrenten; en d. de potentiële concurrentiedruk door de ontwikkeling van OIT- (over-the-top) televisie. Ook de kanttekening dat OPTA de sterke positie van UPC en Ziggo onderkent wordt vermeld alsmede de opmerking dat OPTA indien nodig opnieuw zal onderzoeken of ex-anteregelgeving vereist is. Met de brief van de Europese Commissie is in beginsel het traject voor OPTA afgerond. Wel lopen er nog procedures van marktpartijen die het niet eens zijn met het oordeel en vinden dat er wel maatregelen nodig zijn. Verder moet kennelijk worden geconstateerd dat de verschillen tussen de Nederlandse en Belgische inschatting van de televisiemarkt kennelijk dus-

danig zijn dat in Nederland geen en in België wel maatregelen zijn opgelegd. <https://circabc.europa.eu/>

Commissie: Telco-regels nog steeds niet omgezet

30

De Europese Commissie heeft geconstateerd dat nog steeds 16 lidstaten niet de nieuwe Europese regels voor de communicatiesector hebben geïmplementeerd (IP/11/1429). In juli waren nog 20 van de 27 lidstaten nalatig. Tot de landen die de implementatie – waarvoor de deadline lag op 25 mei – nog niet hebben afgerond behoren ook België en Nederland. De Europese Commissie heeft de landen aangeschreven in de vorm van een 'met redenen omkleed advies'. <http://europa.eu/rapid/>

Commissie: Geen wijzigingen aan universele dienst

31

In haar persbericht IP/11/1400 van 23 november geeft de Europese Commissie aan dat zij van oordeel is dat aan de regelingen inzake universele dienst geen essentiële wijzigingen dienen te worden aangebracht. Mobiele communicatie of breedbandcommunicatie dienen bijgevolg niet in de universele dienst te worden opgenomen. De Commissie komt tot deze conclusie op basis van de resultaten van een voorafgaande openbare raadpleging en van haar derde periodieke evaluatie van de omvang van de universele dienst. <http://europa.eu/rapid/>